

Hoe politiek wanbeleid de Schilderswijk vernielde

Posted on 9 februari 2022 by Redactie

Onlangs verscheen het boek [Het verdriet van de Schilderswijk](#) waarin auteur Maaïke van Charante verslag doet van de tragische teloorgang van Nederlands bekendste – en wellicht beruchtste – volkswijk tijdens de periode 1960-1980. In [een openhartig interview op Wynia's Week TV](#) vertelt zij welke oorzaken er aan de verloedering van 'haar' Schilderswijk ten grondslag lagen en waar deze uiteindelijk toe geleid hebben. Hoe de eens zo gemoedelijke volkswijk door bestuurlijke laksheid, minachting voor de oorspronkelijke bewoners en middenstand, en de enorme instroom van migranten volstrekt onleefbaar werd.

Weg met de gezelligheid

Maaïke van Charante was tien jaar toen ze in 1970 met haar ouders van de Haagse Schilderswijk naar Voorburg verhuisde. Het was een ware cultuurschok: van de gezellige, bruisende Schilderswijk naar het rustige voorstadje aan de andere kant van de A12, waar iedereen achter zijn voordeur leek te leven.

Dertien jaar later, in 1983, besloot ze als jonge, pasgetrouwde vrouw naar haar geboortegrond terug te keren. Het werd een ontgoocheling. 'Het was een drama wat ik daar aantrof. Er hing een totaal andere sfeer, met veel buitenlandse gezinnen waar ik geen aansluiting mee vond en de enige oude Schilderswijkers die er nog woonden waren bejaard, bang en verbitterd. De gezelligheid was compleet weggevaagd.'

Wat was er gebeurd in de Schilderswijk? En hoe had dit in zo'n korte tijd zo ver kunnen komen?

Een beter soort burgers

Twee jaar geleden besloot Maaïke op zoek te gaan naar antwoorden op die vragen. In het Haags Gemeentearchief verdiepte ze zich maandenlang in ruim vijftig jaar oude notulen van raadsvergaderingen, bewonersvergaderingen, doelstellingennota's en andere dossiers waaruit gaandeweg een gedegen, en vooral pijnlijk beeld oprees van onderliggende patronen die tot de teloorgang van haar wijk hadden geleid.

In de video vertelt ze erover: 'Na de Tweede Wereldoorlog zagen ambtenaren tijdens de wederopbouw hun kans schoon om rigoureuze vernieuwingen door te voeren. Cityvorming was het grote ideaal: een moderne stad die er presentabel uitzag. Maar in hun futuristische expansiedrift gingen ze voorbij aan het feit dat veel Schilderswijkers straatarm waren en dat hun huizen aan het verkrotten waren. Die mensen kwamen dan ook niet in hun plannen voor. Deze 'minder presentabele bewoners' waren ze liever kwijt dan rijk en moesten – letterlijk – plaatsmaken voor een 'beter soort burgers' om de wijk uiteindelijk naar een hoger niveau te brengen.'

Het offer van bedrijfsliquidatie

De gemeentelijke plannen voor deze zogenoemde 'wijziging in de bevolkingssamenstelling' leidde bij de oorspronkelijke bewoners van de wijk tot felle protesten. Maar niet alleen zij waren het slachtoffer van deze bestuurlijke dwaling. Ook de middenstand moest het zwaar ontgelden. In het hoofdstuk 'Noodkreten en dovemansoren' schrijft Maaïke: 'Een incompetente overheid is erg, een kwaadwillende overheid is rampzalig'.

Dat er inderdaad sprake was van kwade wil bleek onder meer uit een interne brief van toenmalig wethouder Bol (CDA) van Economische Zaken, waarin staat dat 'van ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf het offer van bedrijfsliquidatie gevraagd wordt.'

Deze passage raakte Maaïke diep: 'Hoe die middenstanders behandeld zijn maakt me zó kwaad! Jarenlang heeft de gemeente de wijk bewust laten verkrotten en eerlijke ondernemers dusdanig lang aan het lijntje gehouden dat ze stuk voor stuk over de kop gingen en vertrokken. En dat was precies de bedoeling, want ook zij pasten niet in het beeld dat de gemeente had van een moderne stadswijk.'

Multiculturele spanningen

Gelijktijdig nam ook de immigratie in de Schilderswijk ongekende vormen aan, al dan niet aangemoedigd en benut door huisjesmelkers die het gemeentebestuur geen strobreed in de weg legde. Zo ontstond niet de gedroomde moderne stadswijk, maar een snel verkleurende achterstandswijk. 'Ons eigen getto,' zoals een raadslid zei. Het leidde tot grote spanningen tussen migranten en de oorspronkelijke wijkbewoners die zich verdrongen voelden en geconfronteerd werden met voornamelijk Surinaamse jongeren die in de criminaliteit belandden.

Een ontwikkeling die door de gemeenteraad werd vergoelijkt. Sterker nog: men vond dat de Nederlanders ervoor moesten zorgen dat de immigranten zich thuis zouden voelen. 'Kolder natuurlijk,' reageert Maaïke, 'want iedereen zat in dezelfde ellende; de autochtone én de allochtone wijkbewoners.'

Hart voor ieder mens

Het verdriet van de Schilderswijk eindigt met een oproep van de auteur aan de huidige generatie bestuurders: 'De ondergang van de oude Schilderswijk was een tragedie, maar laat deze ramp tenminste nut hebben. Laten we leren van de fouten die daar gemaakt zijn. Opdat niet weer de machtelozen vermalen worden door de onverschilligheid van de machtigen.'

Uit de reacties op haar boek blijkt evenwel dat eerdergenoemde onderliggende patronen nog altijd een rol spelen. Maaïke: 'Mensen schrijven me: "Wat jij beschrijft gebeurt nu bij ons ook!" Er is nog altijd sprake van een bestuurlijke bovenlaag die plannen maakt vanuit een ideologie, maar die nauwelijks beseft wat die plannen

voor gevolgen hebben voor gewone mensen. In die zin is mijn boek absoluut een oproep aan de bestuurders van nu. Als bestuurder moet je een warm hart hebben voor de mensen voor wie je verantwoordelijk bent. Je moet respect hebben voor ieder mens. Dat is je taak. Daar moet je je als bestuurder met hart en ziel voor inzetten.'

Het videogesprek van Andy Arnts met Maaïke van Charante kunt u bekijken en beluisteren via de link op onderstaande foto. Als u abonnee wordt van Wynia's Week TV mist u nooit meer de columns en gesprekken op dit YouTube-kanaal!